

A fás vegetáció városklimatológiai jelentősége a klímaváltozás tükrében

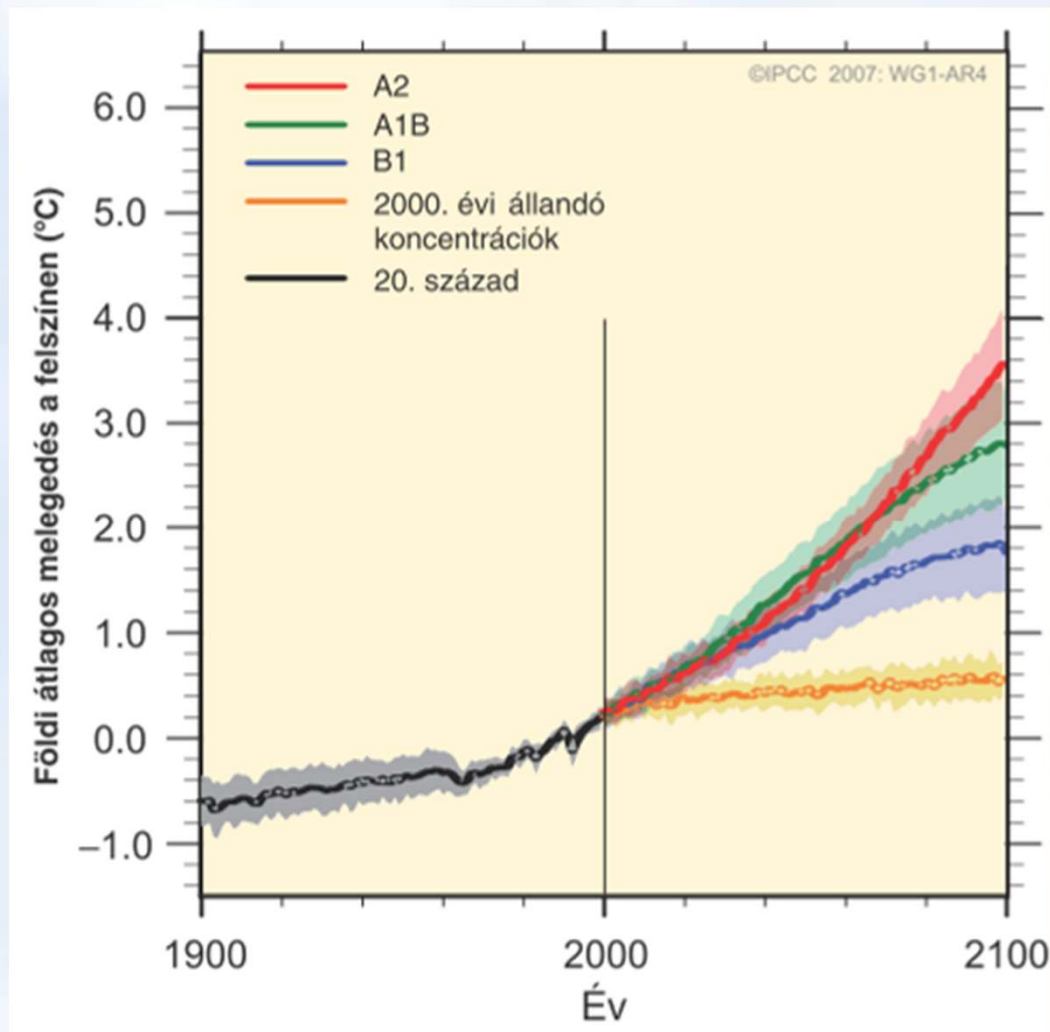

Gulyás Ágnes

www2.sci.u-szeged.hu/eghajlattan

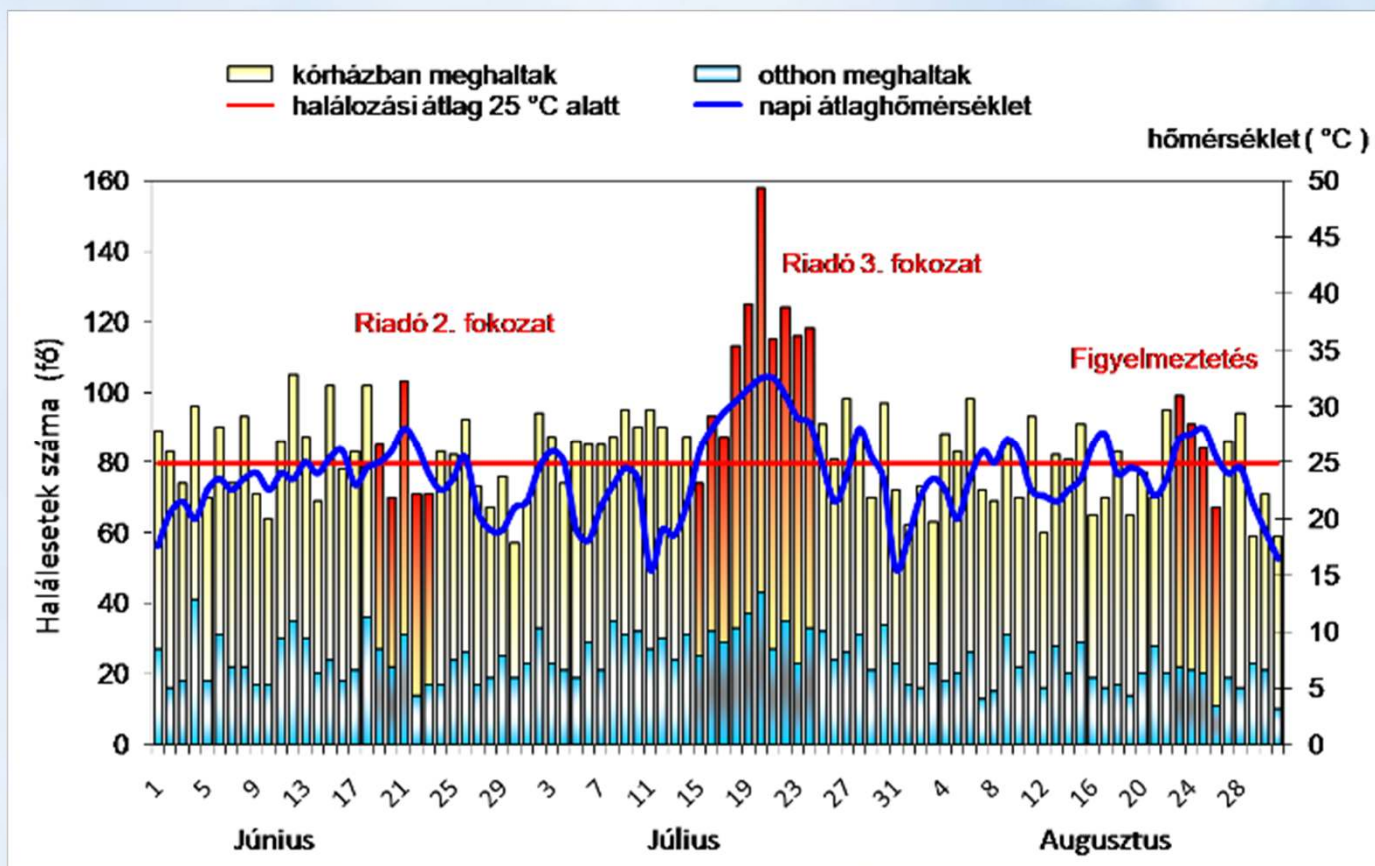

GLOBALIS KLÍMAVÁLTOZÁS

A felszíni hőmérséklet emelkedés átlaga a különböző scenáriók alapján
(IPCC jelentés, 2007)

GLOBALIS KLÍMAVÁLTOZÁS - LOKÁLIS HATÁSOK

A 2007-es hőhullámok hatására bekövetkezett többlethalálozás a közép-magyarországi régióban (Páldy, 2009)

TERMIKUS KOMFORT

PET - Fiziológiailag Equivalens Hőmérséklet

HŐÉRZET	nagyon hideg	hideg	hűvös	enyhén hűvös	neutrális komfortos	enyhén meleg	meleg	forró	nagyon forró
PET (°C)	4	8	13	18	23	29	35	41	
FIZIOLÓGIAI TERHELÉS SZINTJE	extrém	erős hideg stressz	mérsékelt	enyhe	nincs stressz	enyhe	mérsékelt	erős	extrém hőstressz

v (m/s)
szélesebesség

T_a (°C)
hőmérséklet

VP (hPa)
légnedvesség

T_{mrt} (°C)
sugárzás

TERMIKUS KOMFORT - FÁS VEGETÁCIÓ

2013. 04. 26.

"Aktuális trendek a városklíma-kutatásban - hazai perspektívák"

Workshop

TERMIKUS KOMFORT - FÁS VEGETÁCIÓ

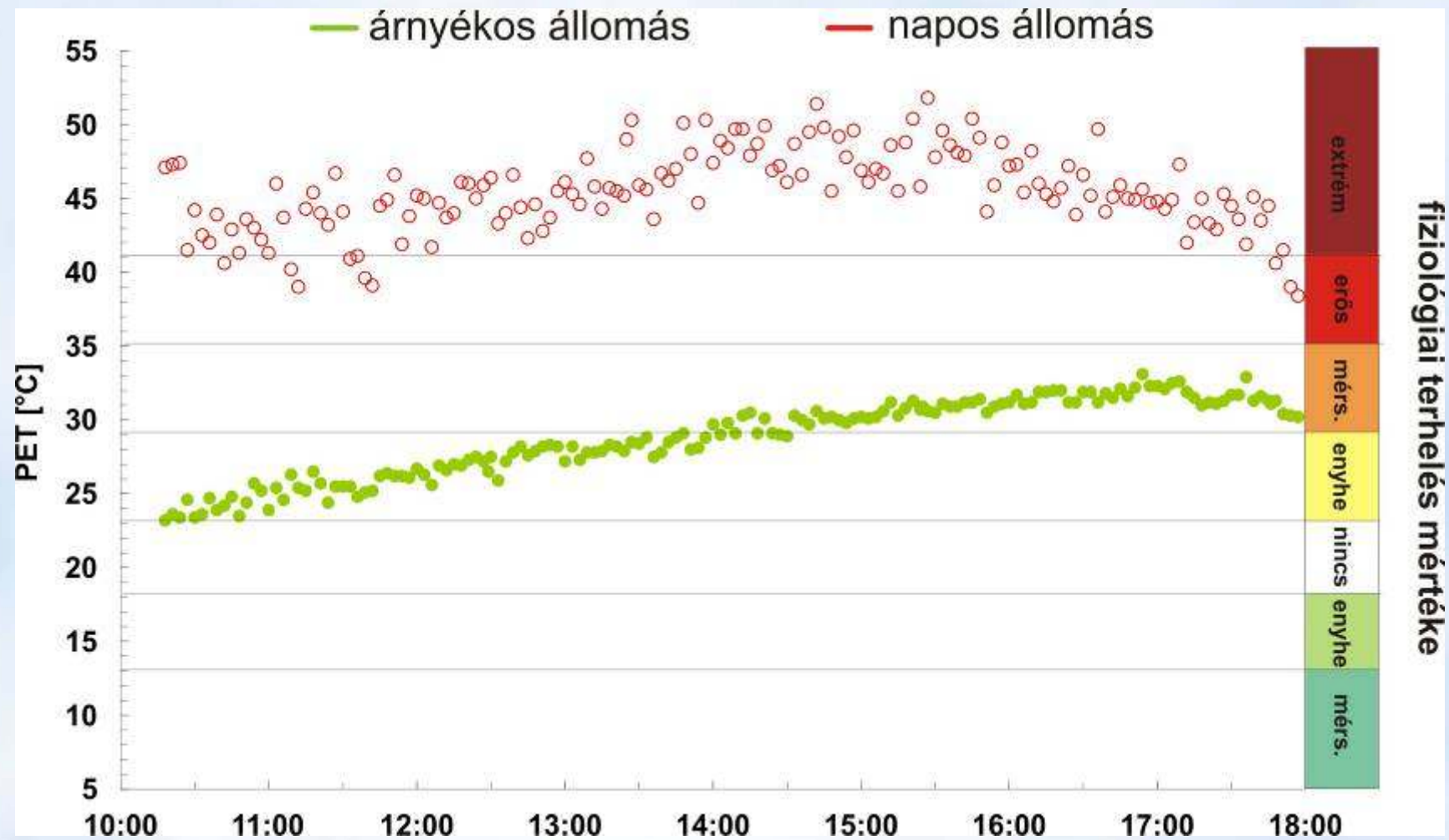

2013. 04. 26.

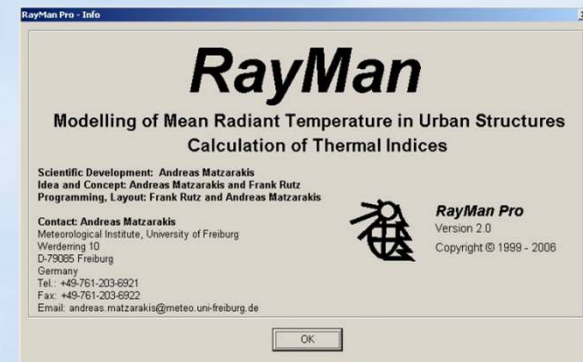
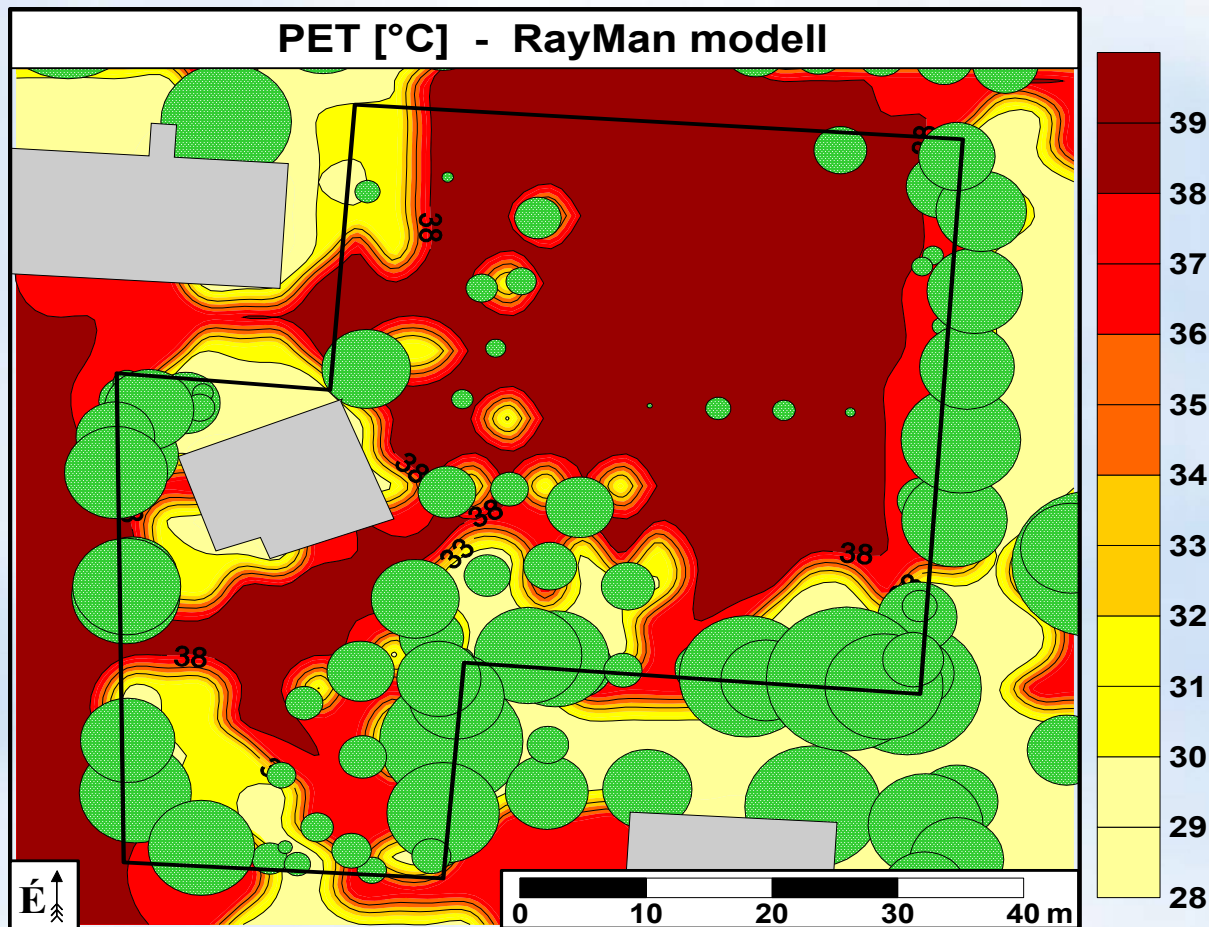
"Aktuális trendek a városklíma-kutatásban - hazai perspektívák"

Workshop

TERMIKUS KOMFORT - FÁS VEGETÁCIÓ

TERMIKUS KOMFORT - FÁS VEGETÁCIÓ

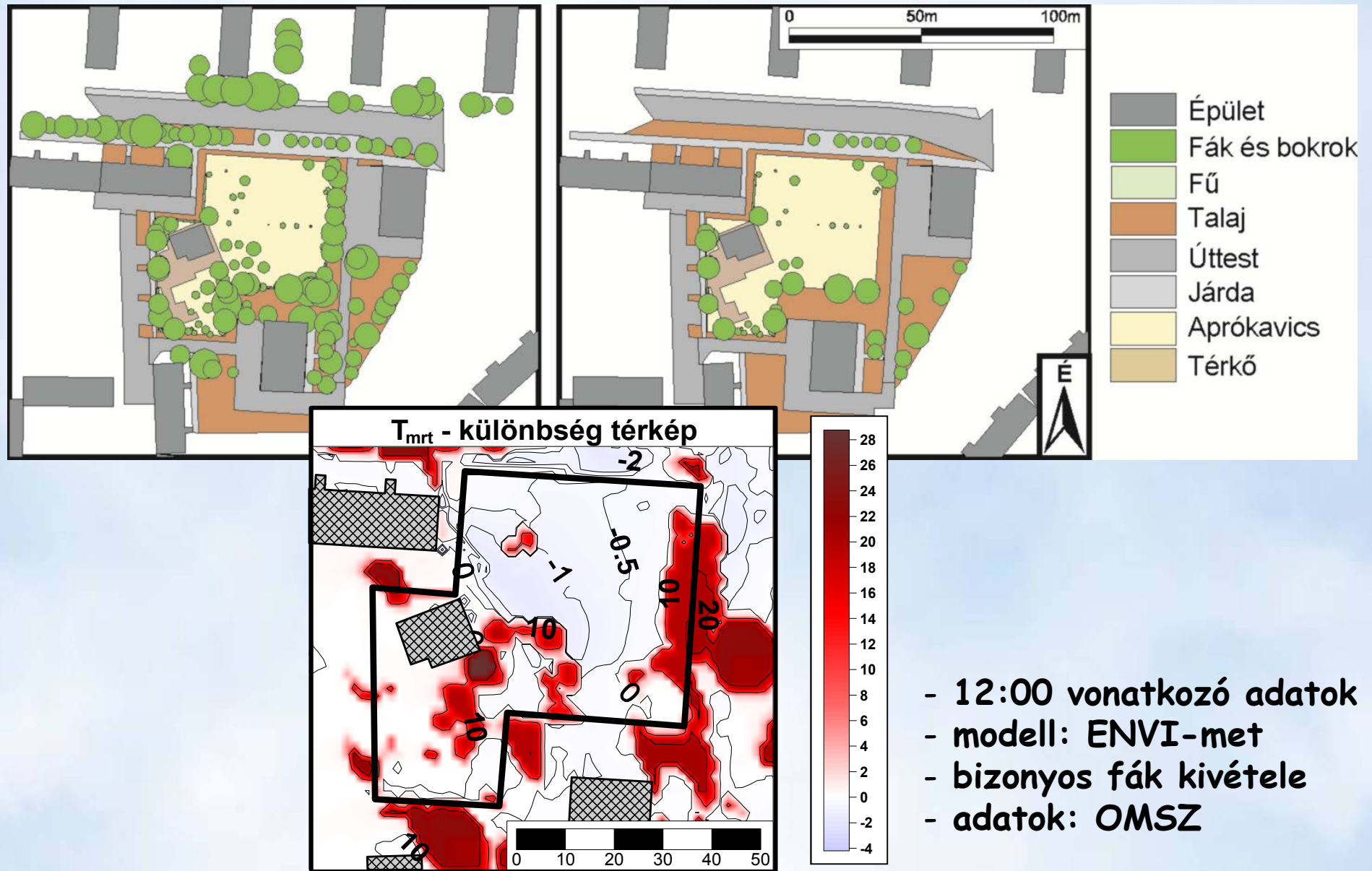

2011. július 12.

- 15:00 vonatkozó adatok
- modell: RayMan
- 764 modellpont alapján
- adatok: OMSZ

TERMIKUS KOMFORT - FÁS VEGETÁCIÓ

TERMIKUS KOMFORT - FÁS VEGETÁCIÓ

Sugárzás csökkentés

E: Máj. 1. előtt

M: Máj. 1 - 15.

L: Máj. 15. után

Latin név	Magyar név	Transzmisszivitás [%]		Lombfakadás	Lombhullás
		nyáron	télen		
<i>Acer platanoides</i>	Korai juhar	5 - 14	60 - 75	E	M
<i>Acer rubrum</i>	Vöröslevelű juhar	8 - 22	63		
<i>Acer saccharinum</i>	Ezüst juhar	10 - 28	60		
<i>Acer saccharum</i>	Cukorjuhar	16 - 27	60		
<i>Aesculus hippocatanum</i>	Vadgesztenye	8 - 27	7		
<i>Amelanchier canadensis</i>	Fanyarka	20 - 25	5		
<i>Betula pendula</i>	Közönséges nyír	14 - 24	48		15 - 30
<i>Carya ovata</i>	Felföldi hikori	15 - 28	6		24 - 30
<i>Catalpa speciosa</i>	Szivarfa	24 - 30	52		
<i>Fagus sylvatica</i>	Bükk	7 - 15	8		
<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	Zöld kóris	10 - 29	70	M - L	M
<i>Gleditsia tricanthos inermis</i>	Glédicsfa	25 - 50	50 - 85	M	E
<i>Juglans nigra</i>	Feketedió	9	55 - 72	L	E - M
<i>Liriodendron tulipifera</i>	Tulipánfa	10	96 - 78	M - L	M
<i>Picea pungens</i>	Ezüstfenyő	13 - 28	13 - 28		
<i>Pinus strobus</i>	Simafenyő	25 - 30	25 - 30		
<i>Platanus acerifolia</i>	Platán	11 - 17	46 - 64		
<i>Populus deltoides</i>	Amerikai fekete nyár	10 - 20	68		23 - 30
<i>Populus tremuloides</i>	Rezgőnyár	20 - 33			12 - 15
<i>Quercus alba</i>	Fehértölgy	13 - 38			24 - 30
<i>Quercus rubra</i>	Vöröstölgy	12 - 23	70 - 81		23 - 30
<i>Tilia cordata</i>	Kislevelű hárs	7 - 22	46 - 70		18 - 21
<i>Ulmus americana</i>	Amerikai szil	13	63 - 89	M	M

KÖZVETETT KLIMATIKUS HATÁS - FÁS VEGETÁCIÓ

CO₂ megkötés

1 ha 50 éves városi park

- 110 fa
- 150 cserje
- 6000m² pázsit

~ 10,5 t/év O₂

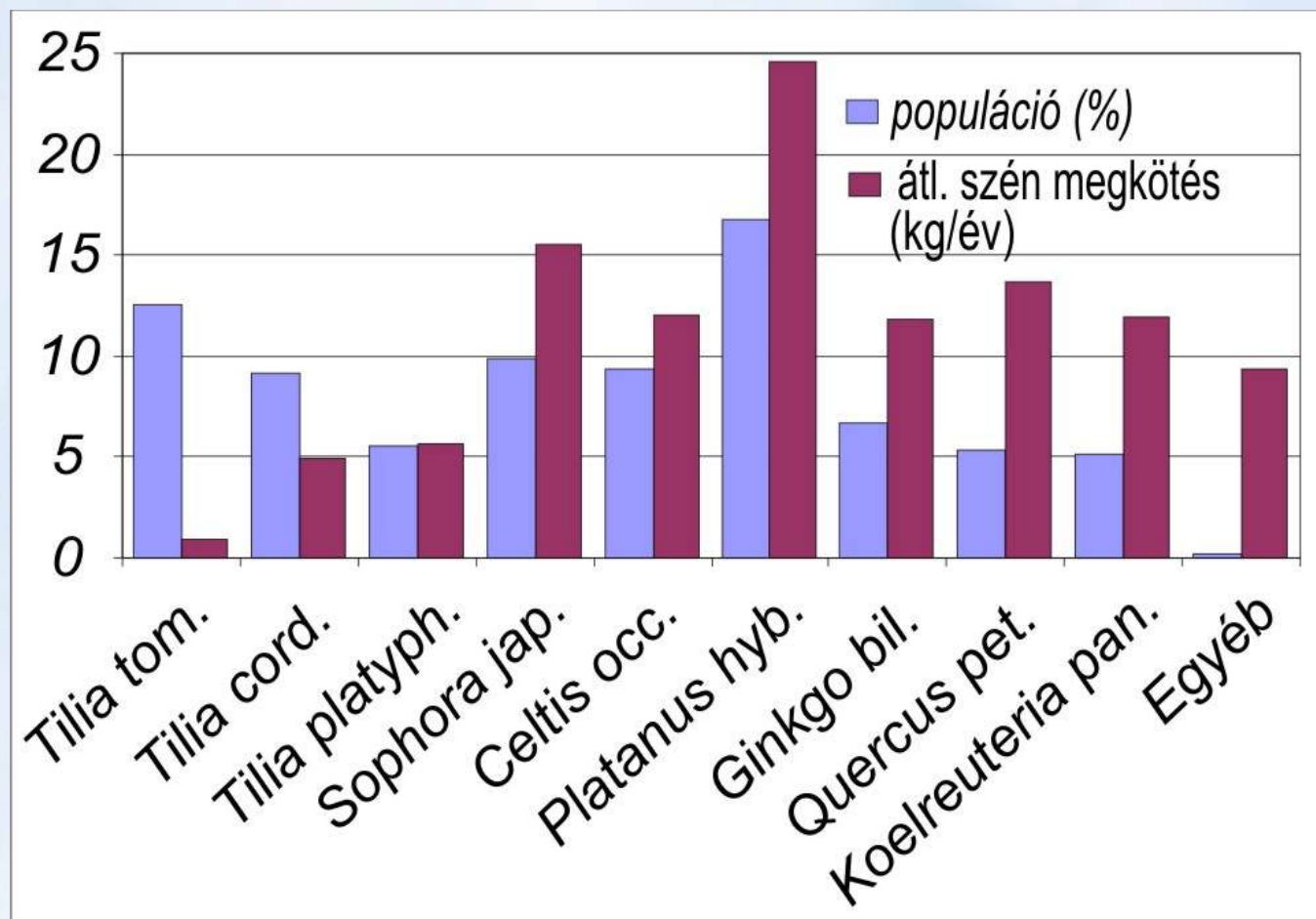
~ 10,0 t/év CO₂

5 üléses autó: 5000 km

Leghatékonyabbak (Lisszabon):
platán, zöldjuhar, feketenyár

KÖZVETETT KLIMATIKUS HATÁS - FÁS VEGETÁCIÓ

CO₂ megkötés

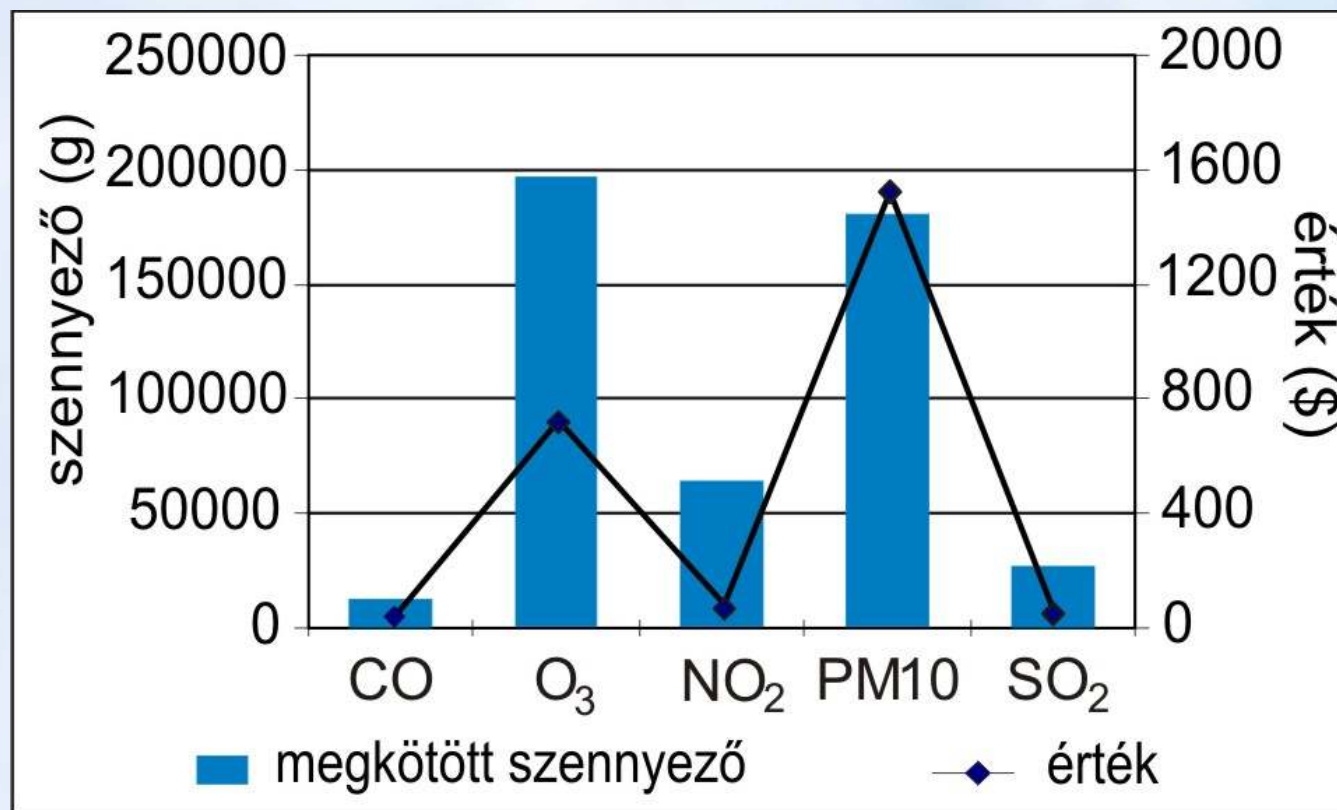

UFORE (Urban Forest Effects) - modell

KÖZVETETT KLIMATIKUS HATÁS - FÁS VEGETÁCIÓ

Szennyező anyag megkötés

UFORE (Urban Forest Effects) - modell

TERMIKUS KOMFORT - FÁS VEGETÁCIÓ

A városi fás vegetáció szerepe:

➤ klimatikus (*termikus komfort javító*) hatás

- hűtő hatás (evapotranspiráció általi)
- besugárzás csökkentés (árnyék hatás)
- csapadék levezetés (lefolyás csökkentés)
- CO₂ megkötés

➤ levegő higiénés (*légszennyezés csökkentő*) hatás

➤ esztétikai

Ökoszisztéma
szolgáltatás

Pénzben kifejezhető
értéke van

DE! bekerülési költségek (pl. telepítés, energia, vízfelhasználás, gondozás)

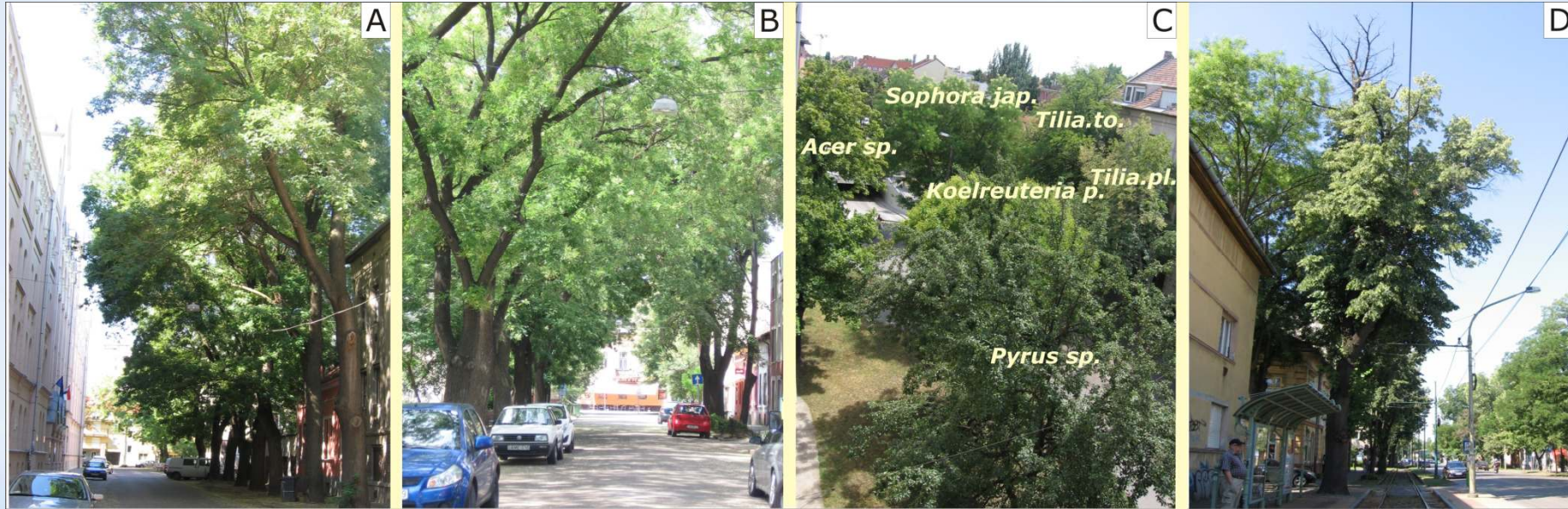
Radó-módszer, Párkányi-módszer

Lisszabon: 1 € ráfordítás → 4,48 € haszon

Santa Monica: 1 € ráfordítás → 1,53 € haszon

MÓDSZERTANI KÉRDÉSEK - FÁS VEGETÁCIÓ

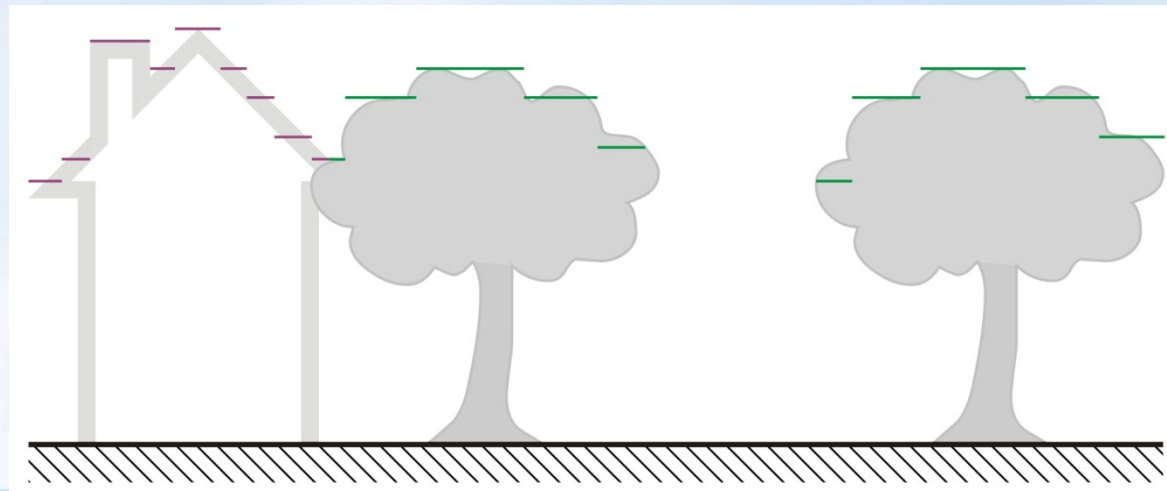
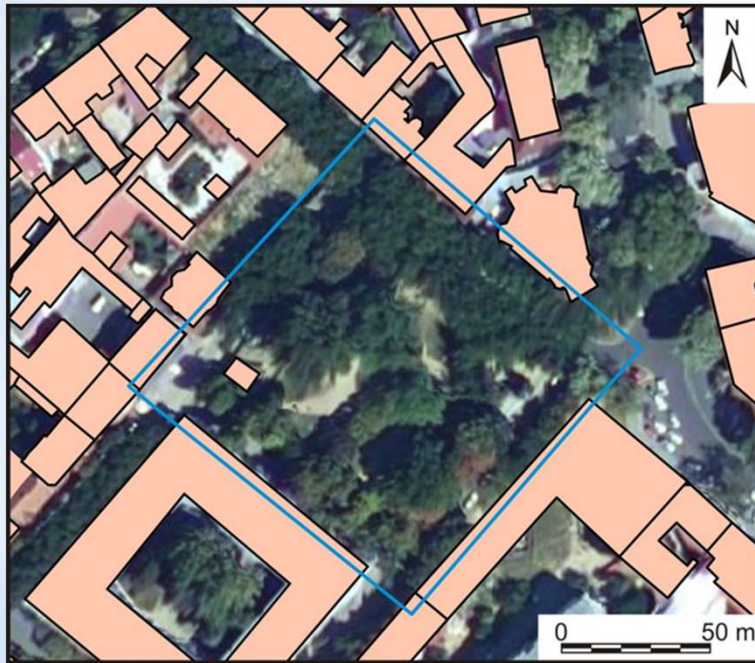
részletes fakataszter készítése

- Magasság
- Törzsátmérő mellmagasságban
- Törzsmagasság
- Lomkorona átmérő
- Lombozat egészségi állapota
- Benapozottsági viszonyok

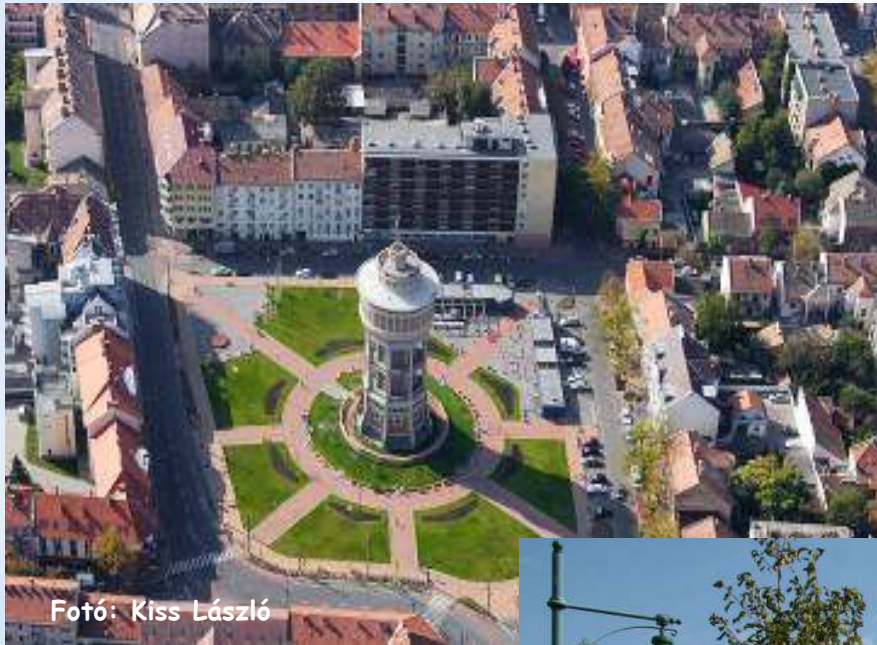
...

MÓDSZERTANI KÉRDÉSEK - FÁS VEGETÁCIÓ

KLÍMATUDATOS TERVEZÉS - SZEGEDI (ELLEN)PÉLDÁK

Fotó: Kiss László

Szent István tér

KLÍMATUDATOS TERVEZÉS - SZEGEDI (ELLEN)PÉLDÁK

József Attila Tudományos és Információs Központ

2013. 04. 26.

"Aktuális trendek a városklíma-kutatásban - hazai perspektívák"

Workshop

KLÍMATUDATOS TERVEZÉS - SZEGEDI (ELLEN)PÉLDÁK

Szeged, Kárász utca

2013. 04. 26.

"Aktuális trendek a városklíma-kutatásban - hazai perspektívák"

Workshop

A fás vegetáció városklimatológiai jelentősége a klímaváltozás tükrében

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

agulyas@geo.u-szeged.hu

Unger János

Kántor Noémi

Gulyás Ágnes

Égerházi Lilla

Gál Tamás

A projekt az Európai Unió
társfinanszírozásával valósul meg

Magyarország-Szerbia
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

2013. 04. 26.

"Aktuális trendek a városklíma-kutatásban - hazai perspektívák"

Workshop

Hasznos linkek:

<http://www.mut.hu/> - Magyar Urbanisztikai Társaság
(rövidesen elérhető a „**Városlíma kalauz- döntéshozóknak és döntés előkészítőknak**” kiadvány)

<http://klimabarát.hu/> - Klímabarát Települések program
(„Klímabarát települések - elmélet és gyakorlat” c. kiadvány)

<http://www.itreetools.org/> - Tools for Assessing and Managing Community Forests
(költség-haszon elemzéshez használható szoftver, mely városi fás vegetáció értékelésére is alkalmas)

<http://www.itreetools.org/resources/reports/Oakville's%20Urban%20Forest.pdf> - Oakville's Urban Forest
Egy Szeged méretű kanadai város önkormányzata számára készült tervezést előkészítő tanulmány

<http://www.vito.be/BUGS/new/RESEARCHBRIEF.PDF> - Benefits of Urban Green Space
(2001-2004 között folyt EU-s kutatási jelentés)

http://www.teebweb.org/Portals/25/Documents/TEEB_Manual_for_Cities_Ecosystem_Services_for_Urban_management_FINAL_2011.pdf -

The Economics of Ecosystems and Biodiversity : Ecosystem services in Urban Management
Ökoszisztéma szolgáltatások alkalmazási lehetőségei a városgazdálkodás területén